

RO

RO

RO

COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 12.8.2010
COM(2010) 429 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

privind aplicarea Regulamentului (CE) nr. 1889/2005 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 octombrie 2005 privind controlul numerarului la intrarea sau ieșirea din Comunitate, întocmit în temeiul articolului 10 din regulamentul menționat

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

privind aplicarea Regulamentului (CE) nr. 1889/2005 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 octombrie 2005 privind controlul numerarului la intrarea sau ieșirea din Comunitate, întocmit în temeiul articolului 10 din regulamentul menționat

1. INTRODUCERE

Regulamentul (CE) nr. 1889/2005 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 octombrie 2005 privind controlul numerarului la intrarea sau ieșirea din Comunitate¹, denumit în continuare „regulamentul privind controlul numerarului”, a intrat în vigoare la 15 decembrie 2005. În conformitate cu articolul 10 din regulamentul privind controlul numerarului, Comisia trebuia să prezinte Parlamentului European și Consiliului un raport privind aplicarea regulamentului la patru ani de la intrarea în vigoare a acestuia.

Regulamentul privind controlul numerarului se aplică de la 15 iunie 2007 și dată fiind recenta sa aplicabilitate, atât statele membre, cât și Comisia au pus accentul pe crearea unor structuri și pe elaborarea unor proceduri adecvate care să permită aplicare armonizată a regulamentului menționat.

Pentru a demara procesul de evaluare, Comisia a trimis chestionare statelor membre în iulie 2008. Răspunsurile primite din partea statelor membre² și discuțiile purtate cu acestea în cele câteva întruniri organizate în cadrul „grupului de lucru pentru controlul numerarului” au oferit Comisiei suficiente informații pentru întocmirea prezentului raport.

2. CONTEXT GENERAL

2.1. Context

2.1.1. Legislația Uniunii Europene (UE)

Cadrul legislativ al UE pentru prevenirea spălării banilor este reprezentat de Directiva 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 octombrie 2005 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor și finanțării terorismului³, modificată prin Directivele 2007/64/CE, 2008/20/CE și 2009/110/CE, și de Regulamentul (CE) nr. 1781/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 noiembrie 2006 cu privire la informațiile privind plătitorul care însoțesc transferurile de fonduri⁴. Sunt relevante în egală măsură Decizia Consiliului

---

¹ JO L 309, 25.11.2005, p. 9 - 12.

² Răspunsurile de toate chestionarele au fost primite până la 25 februarie 2009, cu excepția Belgiei care nu a răspuns. Informațiile conținute în raport se bazează prin urmare pe informațiile transmise de 26 de state membre. În ceea ce privește datele statistice referitoare la numerar, toate statele membre sunt incluse.

³ JO L 309, 25.11.2005, p. 15 - 36.

⁴ JO L 345, 8.12.2006, p. 1 - 9.

nr. 2000/642/JHA privind acordurile de cooperare între unitățile de informații financiare ale statelor membre în ceea ce privește schimbul de informații și Decizia-cadru a Consiliului nr. 2001/500/JHA privind spălarea banilor, identificarea, urmărirea, înghețarea, sechestrarea și confiscarea instrumentelor și produselor infracțiunii. În completarea cadrului menționat, strategia UE contra finanțării terorismului indică măsuri care vizează ameliorarea rezultatelor luptei împotriva finanțării terorismului.

Directiva 2005/60/CE, care a înlocuit Directiva 1991/308/CEE, conține un mecanism de prevenire a spălării banilor la nivelul UE prin monitorizarea tranzacțiilor prin intermediul instituțiilor financiare și de credit, precum și a anumitor tipuri de profesii. Riscul ca aplicarea mecanismului menționat să fie evitată prin mișcări de numerar în scopuri ilicite sau pentru finanțarea unor activități teroriste a dus la necesitatea completării acestei măsuri cu o cerință privind controlul numerarului la intrarea și la ieșirea din Uniunea Europeană.

Regulamentul privind controlul numerarului a fost adoptat în acest scop și urmărește reconcilierea principiului fundamental al liberei circulații a mărfurilor, a persoanelor, a serviciilor și a capitalului cu prevenirea spălării banilor și a finanțării terorismului în contextul pieței unice și al uniunii economice și monetare.

2.1.2. *Aspecte internaționale*

Un partener principal în asigurarea eficienței regulamentului privind controlul numerarului este Grupul de acțiune financiară (*Financial Action Task Force - FATF*), împreună cu organismul său regional afiliat, *Moneyval*. Acest organism internațional, instituit în cadrul summitului G7 organizat la Paris în 1989, sprijină politicile guvernamentale din domeniul luptei împotriva spălării banilor și a finanțării terorismului. În acest sens, grupul menționat emite recomandări și orientări și verifică respectarea acestora prin intermediul unui sistem de evaluare mutuală, astfel încât membrii săi să fie în mod constant obligați să întreprindă măsuri eficiente împotriva spălării banilor și finanțării terorismului.

Recomandarea specială (RS) IX a FATF privind curierii de numerar este transpusă în UE prin intermediul regulamentului privind controlul numerarului. Discuțiile pe tema procedurilor RS IX, precum și evaluările și rapoartele de activitate realizate de evaluatorii FATF au accelerat în numeroase ocazii ameliorarea controalelor numerarului în statele membre.

FATF a recunoscut recent UE ca jurisdicție supranațională pentru aplicarea RS IX privind curierii de numerar. Această recunoaștere implică respectarea unor criterii specifice, și anume schimburi adecvate de informații relevante la nivel supranațional, precum și programe de pregătire a personalului, sisteme de colectare a datelor, măsuri de punere în aplicare și programe orientate comparabile, elaborate și aplicate la nivel supranațional.

2.2. **Elementele principale ale regulamentului privind controlul numerarului**

2.2.1. *Obligația de declarare*

Regulamentul privind controlul numerarului prevede un sistem uniform de control la nivelul Uniunii Europene bazat pe obligația de declarare la intrarea sau la ieșirea din

UE a sumelor în numerar cu o valoare de 10 000 EUR sau mai mult. În declarația adresată autorității competente desemnate, călătorii trebuie să furnizeze informații referitoare la declarant, proprietar și destinatar, precum și referitoare la suma, natura, proveniența, scopul și transportul numerarului. Regulamentul privind controlul numerarului nu prevede nici metoda de declarare (verbal, în scris, electronic), nici formatul declarației.

2.2.2. Desemnarea atribuțiilor autorităților competente

În vederea asigurării respectării obligației de declarare, autoritățile naționale competente trebuie abilitate să efectueze controale asupra persoanelor fizice, asupra bagajelor și mijloacelor de transport utilizate de acestea. În cazul nerespectării obligației de declarare, sumele în numerar pot fi reținute și se aplică sancțiuni.

2.2.3. Înregistrarea și prelucrarea informațiilor

Regulamentul privind controlul numerarului prevede obligația statelor membre de a înregistra și prelucra toate informațiile obținute prin intermediul declarației și/sau în urma controalelor efectuate și de a pune aceste informații la dispoziția unității naționale de informații financiare a statului membru prin care călătorul intră sau iese din Uniunea Europeană.

2.2.4. Schimbul de informații

Atunci când există indicii că sumele în numerar sunt legate de o activitate ilegală asociată cu mișcarea de numerar, pot avea loc schimburi de informații cu autoritățile competente din alte state membre și, în cazul în care sunt afectate interesele financiare ale Uniunii Europene, aceste informații se transmit Comisiei.

În cadrul acordurilor existente privind asistența administrativă reciprocă, informațiile obținute în temeiul regulamentului privind controlul numerarului pot fi comunicate de asemenea unei țări terțe, cu condiția respectării dispozițiilor legale naționale și ale UE aplicabile cu privire la transferul datelor cu caracter personal către țări terțe.

2.2.5. Aspecte referitoare la confidențialitate

Toate informațiile obținute în temeiul regulamentului privind controlul numerarului sunt confidențiale. Toate datele cu caracter personal sunt tratate în conformitate cu dispozițiile relevante privind protecția datelor. Dacă se consideră necesar, se aplică regulile de clasificare a informațiilor pentru garantarea securității datelor.

2.3. Controlul mișcărilor de numerar în Uniunea Europeană

Regulamentul privind controlul numerarului nu aduce atingere măsurilor naționale de control al mișcărilor de numerar în interiorul Uniunii Europene. Totuși, măsurile naționale menționate trebuie să respecte prevederile de la articolul 65 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, care abilitază statele membre să stabilească proceduri de declarare a circulației capitalurilor în scopul informării administrative sau statistice sau să adopte măsuri justificate de motive de ordine publică sau siguranță publică, cu condiția ca măsurile și procedurile aplicate să nu constituie un mijloc de discriminare arbitrară sau o restrângere disimulată a liberei circulații a capitalurilor.

Următoarele state membre⁵ aplică astfel de măsuri intra-UE de control al mișcărilor de numerar la granița cu alte state membre: BE, BG, CY, DE, DK, ES, FR, IT, MT, PL și PT. În acest scop, statele menționate utilizează un sistem obligatoriu de declarare cu un prag de 10 000 EUR, cu excepția PT unde declarația este opțională dacă persoana fizică nu face obiectul unui control. În AT controlul numerarului nu se efectuează numai la graniță, ci se aplică pe întregul teritoriu. ES a introdus controale naționale, în mod similar Austriei, dar numai pentru sume egale sau care depășesc 100 000 EUR. UK nu a introdus controale intra-UE de rutină, însă funcționarii efectuează pe teritoriul național controale (aleatorii) ale pasagerilor și bagajelor acestora care urmăresc identificarea sumelor în numerar transportate. IE aplică o procedură similară celei din UK, însă pragul minim este de 6 438 EUR. CZ, EE, EL, FI, HU, LV, LT, LU, NL, RO, SL, SK, SE nu aplică nicio formă de control intra-UE al mișcărilor de numerar.

3. APLICAREA REGULAMENTULUI PRIVIND CONTROLUL NUMERARULUI

3.1. Context

3.1.1. Autoritățile competente

Regulamentul privind controlul numerarului nu specifică ce autorități trebuie desemnate de statele membre drept autorități competente. În practică, 23 de state membre au desemnat autoritățile vamale drept autorități principale. DK și EE au abilitat autoritatea fiscală și pe cea vamală. Alte două state membre, PL și UK, au abilitat autoritatea vamală și poliția de frontieră.

Diferențele naționale specifice se reflectă într-o mare varietate de alte autorități implicate: poliția federală (criminală), unitățile de informații financiare, agenția de protecție contra terorismului, poliția de frontieră, guvernele provinciale, autoritățile fiscale, departamentele antifraudă sau serviciile de investigații și autoritățile judiciare. Autoritățile polițienești și unitățile de informații financiare sunt adesea principalii parteneri în aplicarea controalelor privind mișcările de numerar. În 16 state membre, cooperarea dintre autorități face obiectul unor acorduri scrise de cooperare. O treime din statele membre au instituit unități de informații sau grupuri de lucru formate din reprezentanți ai autorităților competente.

3.1.2. Definiția numerarului

Definiția numerarului din regulamentul privind controlul numerarului este preluată după definiția utilizată de FATF în RS IX și cuprinde instrumentele negociabile la purtător și valuta. Până în prezent, statele membre nu au raportat probleme majore în aplicarea acestei definiții. Aurul, metalele sau pietrele prețioase nu sunt incluse în definiția menționată. Unele state membre raportează existența unor dispoziții similare obligației de declarare a numerarului în cazul aurului și/sau al metalelor și pietrelor prețioase [BG, DE, AT (pe teritoriul AT), CY, CZ și PL]. De asemenea, portofelele electronice multifuncționale nu sunt incluse în definiție. Un stat membru

---

⁵ Informațiile conținute în prezentul raport cu privire la controalele intra-UE ale numerarului nu aduc atingere poziției Comisiei în ceea ce privește compatibilitatea acestor măsuri naționale cu articolul 65 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

(DE) raportează existența unor dispoziții naționale privind declararea banilor electronici.

3.2. Obligația de declarare

Toate persoanele fizice care intră sau ies de pe teritoriul UE au obligația legală de a declara orice sumă de cel puțin 10 000 EUR autorităților competente ale statului membru prin care intră sau ies de pe teritoriul UE, și anume la primul punct de intrare în UE și la ultimul punct de ieșire din UE.

3.2.1. Sensibilizarea cu privire la obligația de declarare

În vederea informării călătorilor cu privire la obligația de declarare, s-au organizat campanii de comunicare care sunt în permanență reînnoite la nivel național și european. La nivelul UE au fost elaborate și diseminate următoarele materiale informative: un afiș (10 000 de copii, în 22 de limbi), pliante multilingve (401 520 de copii imprimate în 2007 cu o versiune revizuită și retipărită în 1 000 000 de copii în iulie 2009), anunțuri în revistele de la bordul aeronavelor (în 10 reviste ale marilor companii aeriene în septembrie 2009), pagini web (2007, actualizate în august 2009) și un videoclip animat (în 2007, actualizat în noiembrie 2009, în 7 limbi). La nivel național au fost elaborate instrumente similare, de exemplu afișe, pagini web, informări adresate părților interesate sau comunicate de presă cu privire la cazurile detectate.

Impresia generală este că acțiunile de comunicare pe tema controlului numerarului au contribuit în mare măsură la sensibilizarea călătorilor în ceea ce privește obligația de a declara sumele în numerar, deși numai 4 state membre au monitorizat rezultatele campaniei de comunicare și în niciunul dintre cazuri nu au fost utilizate instrumente de monitorizare pentru a evalua eficiența sau eficacitatea campaniilor respective.

Regulamentul privind controlul numerarului nu conține nicio obligație explicită de organizare a unor campanii de comunicare, însă aproape toate statele membre au recunoscut că acțiunile de comunicare s-au dovedit necesare. 17 state membre au declarat că utilizează o campanie de comunicare permanentă cu privire la controlul numerarului pentru a garanta informarea continuă a călătorilor. Unele state membre consideră că este necesar să se introducă obligația sensibilizării călătorilor cu privire la controlul numerarului în cadrul regulamentului menționat, deoarece acest lucru ar facilita contactele cu autoritățile aeroportuare pentru afișarea materialelor informative.

3.2.2. Locul de declarare

Regulamentul privind controlul numerarului prevede obligația persoanelor fizice de a declara sumele în numerar autorităților competente ale statului membru prin care intră sau ies de pe teritoriul UE. În general această cerință nu pune probleme statelor membre.

Tranzitul

Pentru pasagerii aflați în tranzit aerian obligația de declarare a numerarului *la primul punct de intrare sau la ultimul punct de ieșire din UE* este dificil de respectat din cauza variațiilor infrastructurii de tranzit din aeroporturi. Există mecanisme puține

sau diferite de declarare a numerarului în zonele de tranzit și nu există timp suficient între zboruri.

De asemenea, este dificil pentru autoritățile competente ale statelor membre să asigure controale armonizate ale pasagerilor aflați în tranzit. Timpul insuficient, lipsa mecanismelor adecvate de control cauzată de diferențele de la nivelul infrastructurii de tranzit a aeroporturilor, canalele separate pentru bagajele de mână și cele de cală împiedică efectuarea acestor controale.

Un grup specific de proiect reunind experți în controlul numerarului a lucrat la acest aspect și a ajuns la concluzia că ar fi necesar să se revizuiască articolul 3 din regulamentul privind controlul numerarului pentru alinierea procedurilor de control al numerarului la cele specifice controlului bagajelor pasagerilor prevăzute la articolele 192 - 194 din Regulamentul (CEE) nr. 2454/93 al Comisiei din 2 iulie 1993 de stabilire a unor dispoziții de aplicare a Regulamentului (CEE) nr. 2913/92 al Consiliului de instituire a Codului Vamal Comunitar⁶.

3.2.3. Metodele de declarare

Regulamentul privind controlul numerarului permite ca informațiile din declarație să fie furnizate în scris, verbal sau electronic. Majoritatea statelor membre au optat pentru declarații scrise. Numai DK, AT și ES permit declarațiile verbale, care sunt transformate ulterior într-un document scris de către autoritățile vamale. AT (numai în cazul curierilor de numerar profesioniști), ES și PL permit depunerea declarațiilor în format electronic. În al doilea trimestru al anului 2009, 90% din declarațiile de numerar au fost depuse în scris, 9,7% electronic și 0,3% verbal. Toate statele membre au elaborat formulare care prevăd furnizarea tuturor datelor minime obligatorii în temeiul articolului 3 alineatul (2) din regulamentul privind controlul numerarului.

Faza inițială de implementare a demonstrat că utilizarea unui formular de declarație comun ar avea o contribuție semnificativă la îmbunătățirea schimbului (electronic) de informații cu privire la declarațiile de numerar. Mai mult, acesta ar ajuta călătorii internaționali să înțeleagă ce anume se așteaptă de la ei, îmbunătățind astfel respectarea obligațiilor.

În acest scop a fost elaborat un formular de declarație european comun (FDC). În prezent 16 state membre utilizează formularul menționat: AT, CY, DK, EE, EL, FI, HU, IE, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE și SI. Alte state membre au în vedere implementarea FDC în viitor (BG, DE, LV, SK) sau utilizează deja formulare foarte similare formularului comun: ES, FR, LT. În aproape toate statele membre declarațiile privind numerarul sunt acceptate și pot fi completate în limbile oficiale ale țării în care se depune declarația și, de asemenea, în limba engleză. Unele state membre acceptă și permit completarea formularului de declarație în alte limbi de largă circulație ale UE.

---

⁶ JO L 253, 11.10.1993 p. 1 – 766

3.2.4. *Statistici referitoare la declarațiile privind numerarul*

Regulamentul privind controlul numerarului nu conține nicio cerință explicită referitoare la furnizarea de statistici. Totuși, statele membre au convenit să transmită Comisiei datele statistice referitoare la declarațiile depuse privind numerarul și la rezultatele controalelor⁷. Declarațiile incorecte privind numerarul sau neregulile constatate în urma controalelor sunt denumite „constatări” în cadrul statisticilor (a se vedea detaliile de la punctul 3.4.2.)

Anexa 1 conține datele statistice referitoare la declarațiile privind numerarul și constatări, colectate de toate statele membre în perioada 15 iunie 2007 – 30 iunie 2009.

În această perioadă statele membre au primit 178 351 de declarații privind numerarul pentru o sumă de 79 922 de milioane EUR. Numărul de declarații privind numerarul colectate la intrarea pe teritoriul UE se ridică la 101 824 , iar cele colectate la ieșirea de pe teritoriul UE se ridică la 76 527.

Anexa 2 conține o prezentare grafică a numărului de declarații colectate raportat de statele membre, care indică diferențe majore de la un stat membru la altul.

În perioada de raportate, DE, IT și FR au primit 25%, 22,5% și respectiv 13% din numărul total de declarații, urmate de ES (9%), LT (4,5%), PL (4 %), UK (3,5 %) și BG (3 %).

Pentru implementarea armonizată a controalelor mișcărilor de numerar în statele membre este necesară monitorizarea continuă a acestor date statistice.

Anexa 3 indică faptul că numărul declarațiilor privind numerarul depuse în statele membre a crescut rapid până la sfârșitul anului 2008 (de la 13 196 de declarații în al treilea trimestru al anului 2007 la 28 210 de declarații în ultimul trimestru al anului 2008). Cifrele au scăzut la 27 236 de declarații în al doilea trimestru al anului 2009. Aceeași tendință poate fi observată în anexa 4 pentru echivalentul în EUR al sumelor care fac obiectul respectivelor declarații (5 432 de milioane EUR în al treilea trimestru al anului 2007, 13 051 de milioane EUR în ultimul trimestru al anului 2008, 9 496 de milioane EUR în al doilea trimestru al anului 2009). Este foarte probabil ca numărul declarațiilor și sumele în EUR care fac obiectul lor să fi reflectat declinul general al activității economice în 2009 în urma crizei bancare.

În al doilea trimestru al anului 2009, peste 63% din declarațiile privind numerarul au fost depuse în aeroporturi, 30% la frontierele rutiere, 5% în porturi și 2% în gările feroviare. 86,2% din declarații au fost depuse de curieri de numerar privați, iar 13,8% de curieri de numerar profesionali.

---

⁷

Acest acord prevede ca statele membre să transmită date statistice referitoare la mișcările de numerar care nu includ date cu privire la declarațiile și controalele mișcărilor de numerar intra UE.

3.3. Informații privind abilitarea autorităților naționale pentru efectuarea controalelor

3.3.1. Competențele de control în statele membre

În statele membre, controalele se axează pe declarațiile depuse, pasageri, bagaje și mijloace de transport. Toate statele membre raportează efectuarea de verificări fizice. Aproape toate statele membre utilizează echipament de scanare. Patru state membre raportează utilizarea de câini dresați în timpul controalelor numerarului.

În vederea asigurării eficienței și eficacității controalelor, utilizarea unei strategii adecvate de gestionare a riscurilor deține un rol foarte important. 12 state membre raportează utilizarea unei strategii naționale specifice referitoare la controalele numerarului. Alte state membre raportează utilizarea unor criterii de analiză a riscurilor pentru controalele numerarului la principalele puncte de intrare și ieșire. 17 state membre menționează aplicarea unor profile de risc pentru controalele numerarului, iar 18 state membre utilizează alerte rapide în materie de controale ale numerarului, fie prin trimiterea, fie prin recepționarea acestui tip de alerte. 4 state membre raportează organizarea unor acțiuni orientate la nivel național în comun cu alte autorități competente.

3.3.2. Rezultatele controalelor

Constatările înregistrate de statele membre (a se vedea anexa 1) se ridică la 13 019 cazuri și reprezintă 1 632 de milioane EUR. Majoritatea constatrilor au fost înregistrate în următoarele state membre: DE (40 %), FR (20 %), IT (12 %), UK (10 %), NL (6 %), PT (4 %), ES (4 %). Graficul din anexa 5 privind numărul de constatări indică aceste diferențe importante.

Câteva state membre raportează că nu au efectuat/înregistrat decât un număr mic de constatări sau deloc. În anumite cazuri acest lucru se explică mai degrabă prin imposibilitatea statelor membre respective de a extrage datele la nivel central decât prin lipsa controalelor efective (a se vedea informațiile de la punctul 3.4.2.) Alte state membre raportează o proporție ridicată de înregistrări/constatări în comparație cu numărul de declarații spontane privind numerarul (a se vedea anexa 6). Prin monitorizarea atentă a rezultatelor controalelor se vor putea identifica și urmări posibilele diferențe între abordările statelor membre în materie de controale, permițând astfel ajustări care să asigure o armonizare totală a acestor abordări.

Numărul de constatări a crescut constant de la 552 de cazuri în al treilea trimestru al anului 2007 la 2 300 de cazuri în al doilea trimestru al anului 2009 (a se vedea anexa 7). Suma echivalentă în EUR a sumei implicate în aceste constatări, detaliată în anexa 8, a fost relativ stabilă în această perioadă, cu excepția constatrilor din ultimul trimestru al anului 2008, în urma identificării în Germania a unui instrument negociabil la purtător nedeclarat, cu o valoare mare (33 de milioane EUR în al treilea trimestru al anului 2007, 1 149 de milioane EUR în ultimul trimestru al anului 2008, 72,5 milioane EUR în al doilea trimestru al anului 2009).

3.4. Informații referitoare la înregistrare și prelucrare

3.4.1. Înregistrarea și prelucrarea declarațiilor privind numerarul

Toate statele membre raportează înregistrarea informațiilor conținute în declarațiile privind numerarul. 14 state membre înregistrează aceste informații într-o bază de date centrală automatizată. În cele mai multe cazuri, aceasta este o bază de date independentă la nivel central, uneori direct accesibilă unităților naționale de informații financiare (în cazul a două state membre, baza de date centrală este deținută de unitățile naționale de informații financiare). În majoritatea cazurilor, în prezent informațiile înregistrate nu pot fi extrase direct de alte autorități competente, cum ar fi unitățile naționale de informații financiare.

Statele membre care au raportat că nu au automatizat înregistrarea declarațiilor privind numerarul menționează cel mai adesea utilizarea unor fișiere Excel sau a unor baze de date locale.

3.4.2. Înregistrarea și prelucrarea declarațiilor nespontane privind numerarul și a informațiilor obținute ca rezultat al controalelor

25 de state membre notifică faptul că înregistrează și prelucrează informațiile obținute în urma controalelor realizate. Un stat membru a semnalat că nu înregistrează acest tip de informații, deși articolul 5 din regulamentul privind controlul numerarului solicită în mod explicit statelor membre să facă acest lucru. 12 state membre înregistrează aceste informații într-o bază de date centrală automatizată. Celelalte state membre înregistrează informațiile în baze de date deținute de posturile de control vamal locale. Un stat membru a semnalat că înregistrează numai neregulile identificate, iar un altul a menționat că înregistrează numai rezultatele controalelor aprofundate.

3.4.3. Înregistrarea și prelucrarea informațiilor privind numerarul reținut

Procedurile de reținere a numerarului nu sunt obligatorii, deoarece articolul 4 din regulamentul privind controlul numerarului indică faptul că numerarul POATE fi reținut prin decizie administrativă. 23 de state membre raportează înregistrarea și procesarea informațiilor privind numerarul reținut. SE și FR informează că nu înregistrează acest tip de informații. Nu sunt disponibile informații referitoare la PL și BE.

15 state membre (AT, BG, CY, DE, EE, ES, FI, IE, IT, LV, LT, NL, PT, SL și UK) înregistrează numerarul reținut într-o bază de date centrală. 7 state membre (DK, EL, LU, HU, RO, SK și SE) utilizează baze de date deținute de posturile de control vamal locale, iar CZ transmite aceste informații direct unității naționale de informații financiare.

În prezent, statele membre nu furnizează Comisiei date statistice privind numerarul reținut. În viitorul apropiat, un nou modul al sistemului de informare vamală (SIV) deținut de OLAF va permite statelor membre să introducă toate informațiile referitoare la numerarul reținut.

3.5. Informațiile puse la dispoziția unităților de informații financiare

21 de state membre pun în mod spontan la dispoziția unităților naționale de informații financiare toate informațiile referitoare la declarațiile privind numerarul. Numai FI, IT și UK raportează că pun la dispoziție aceste informații la cerere, iar CY și HU furnizează unităților naționale de informații financiare numai datele referitoare la cazurile suspecte. Informațiile sunt puse la dispoziția unităților de informații financiare prin email, prin poștă, prin scrisori oficiale sau prin acces direct la baza de date conținând declarațiile privind numerarul. Frecvența cu care se furnizează aceste informații variază; ele pot fi transmise imediat prin acces direct la bazele de date, zilnic, săptămânal, lunar sau cu o periodicitate de maxim trei luni (2 state membre).

Unele state membre raportează proceduri mai rapide de informare a unităților naționale de informații financiare, atunci când informațiile se referă la detectarea de mișcări suspecte de numerar.

Majoritatea statelor membre (AT, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, FI, HU, IE, IT, LU, MT, NL, RO, SK, SL, SE și UK) raportează că pun la dispoziția unităților naționale de informații financiare datele referitoare la declarațiile suspecte privind numerarul (nu există informații referitoare la BE, FR, PL și PT). Unele state membre (LV, DE, LT) pun datele la dispoziția unităților naționale de informații financiare acordând acestora acces direct la bazele de date conținând toate informațiile legate de declarațiile privind numerarul. În cazul ES și NL baza de date centrală conținând informații privind mișcările de numerar este deținută de unitățile naționale de informații financiare.

Din cauza diferențelor naționale în ceea ce privește organizarea unităților de informații financiare și relațiile cu alte autorități competente, este dificil să se prevadă proceduri mai armonizate pentru schimburile de informații între autoritățile vamale și unitățile de informații financiare.

Smurfing

16 state membre raportează aplicarea unor controale specifice privind mișcările unor sume în numerar sub pragul de 10 000 EUR, în cazurile în care există indicii că mișcările de numerar sunt asociate unor activități ilegale, denumite în mod curent „smurfing”. Articolul 5 alineatul (2) din regulamentul privind controlul numerarului prevede această posibilitate. Majoritatea statelor membre pun aceste informații la dispoziția unităților naționale de informații financiare.

3.6. Schimbul de informații între statele membre și cu Comisia

În absența unui comitet care să ofere asistență Comisiei în gestionarea regulamentului privind controlul numerarului, aceasta a creat un grup de lucru permanent care reunește toate statele membre și care se întrunește de trei ori pe an. Acest grup de lucru este finanțat în cadrul programului-cadru Vamă 2013 care finanțează activități de cooperare între statele membre și Comisie. Grupul de lucru se axează pe ameliorarea schimburilor de informații, armonizarea procedurilor, identificarea unor bune practici și crearea unui mediu propice schimbului de opinii între statele membre pe tema implementării regulamentului privind controlul numerarului. Manualul cu orientări privind controlul mișcărilor de numerar, adoptat recent de grupul de lucru menționat, a fost elaborat în acest scop. Statele membre și Comisia ar beneficia în urma instituirii unei proceduri de comitologie, care ar permite asigurarea unui grad mai înalt de armonizare.

În plus, a fost creat un grup virtual de interese specific în cadrul unui instrument extranet securizat, care permite administrațiilor publice să partajeze informații și să participe la forumuri de discuții. Acesta conține, de asemenea, informații referitoare la punctele centrale de contact ale statelor membre și la punctele de contact disponibile non-stop pentru schimburile rapide de informații între autoritățile competente. Statele membre dețin responsabilitatea actualizării acestor informații.

3.6.1. Schimbul de informații între statele membre

Statele membre raportează efectuarea de schimburi de informații referitoare la controlul mișcărilor de numerar printr-o gamă largă de mijloace. Prin acestea se numără sistemul de informare antifraudă al OLAF (Anti-Fraud Information System - AFIS), prevăzut de Regulamentul (CE) nr. 515/97 al Consiliului din 13 martie 1997 privind asistența reciprocă între autoritățile administrative ale statelor membre și cooperarea dintre acestea și Comisie în vederea asigurării aplicării corespunzătoare a legislației din domeniile vamal și agricol.⁸ De asemenea, statele membre fac schimb de informații referitoare la riscuri prin intermediul sistemului electronic de informare cu privire la riscuri (Risk Information System - RIF) instituit în cadrul sistemului comunitar de gestionare a riscurilor în domeniul vamal prevăzut de Regulamentul (CEE) nr. 2913/92 al Consiliului din 12 octombrie 1992 de instituire a Codului Vamal Comunitar⁹. Se menționează de asemenea contactele directe prin intermediul punctelor centrale de contact pentru controlul mișcărilor de numerar, între birourile vamale operaționale, prin intermediul departamentelor de informații, al

---

⁸ JO L 82, 22.3.1997 p. 1 – 16.

⁹ JO L 302, 19.10.1992, p. 1 – 50.

punctelor de contact pentru aplicarea legii sau al rețelelor agenților de legătură din domeniul criminalității fiscale, precum și utilizarea aplicațiilor informatice specifice ale Europol.

În contextul Grupului de lucru pentru cooperare vamală din cadrul Consiliului, statele membre organizează regulat acțiuni orientate comune. În timpul președinției franceze s-a organizat o operațiune vamală comună cu privire la controlul numerarului transportat de curieri, intitulată „Atena”.

3.6.2. *Schimbul de informații cu Comisia*

Toate statele membre furnizează trimestrial Comisiei date statistice referitoare la implementarea regulamentului privind controlul numerarului. Datele respective sunt prelucrate și puse la dispoziția tuturor statelor membre.

Statele membre transmit Comisiei, prin AFIS, informații referitoare la cazurile în care există indicii că sumele în numerar provin din activități criminale sau din orice alte activități ilegale care afectează negativ interesele financiare ale UE. Modulul SIV care face parte din sistemul AFIS va permite statelor membre să includă informații cu privire la numerarul reținut, pus sub sechestru sau confiscat. În baza de date pentru identificarea dosarelor vamale (FIDE) a sistemului AFIS, trebuie introduse informațiile referitoare la investigațiile lansate de autoritățile vamale pentru a se putea verifica dacă o persoană (sau o societate) face obiectul unei investigații penale în unul din statele membre. În baza de date FIDE s-a introdus un număr mic de cazuri, în timp ce SIV nu este încă operațional.

3.6.3. *Statistici privind schimbul de informații*

În cazurile în care există indicii că sumele în numerar declarate sau detectate sunt legate de activități ilegale asociate cu mișcarea de numerar, statele membre pot face schimb de informații conform articolului 6 din regulamentul privind controlul numerarului. Statele membre au notificat un număr mic de cazuri și menționează că este dificilă cuantificarea lor deoarece schimbul de informații are loc *ad hoc* prin contacte directe între ofițerii însărcinați cu aplicarea legii, iar serviciile centrale nu sunt informate. Recunoscând importanța schimburilor adecvate de informații, Comisia a creat un grup de proiect împreună cu statele membre pentru a îmbunătăți schimbul de informații.

3.7. **Schimbul de informații cu țările terțe**

Regulamentul privind controlul numerarului nu impune schimbul de informații cu țări terțe. Statele membre au făcut schimb de informații cu țări terțe în baza unor acorduri internaționale de asistență mutuală, a unor acorduri bilaterale, prin intermediul contactelor directe cu punctele centrale de contact din țările terțe, al rețelei autorităților vamale și al rețelei agenților de legătură din domeniul criminalității fiscale. Se menționează, de asemenea, schimbul de informații prin intermediul unităților naționale de informații fiscale.

Comisia a comunicat informații de natură generală privind sistemele în funcțiune în cadrul FATF.

În cadrul unei reuniuni speciale UE/SUA a Grupului de lucru pentru controlul numerarului din cadrul programului Vamă 2013 din aprilie 2008 a avut loc un schimb de experiență și de bune practici cu SUA.

3.8. Confidențialitate/aspecte legate de protecția datelor/aspecte legate de securitate

În toate statele membre se aplică următoarea legislație:

Directiva 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 octombrie 1995 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date¹⁰ și

Decizia Comisiei din 29 noiembrie 2001 (2001/844/CE, CECO, Euratom). Decizia menționată stabilește regulile de clasificare a informațiilor în scopul garantării securității acestora¹¹.

---

¹⁰ JO L 281, 23.11.1995, p. 31 – 39

¹¹ JO L 317, 3.12.2001, p. 1.

Prevederi generale privind confidențialitatea / Prevederi referitoare la secretul profesional

Majoritatea statelor membre (AT, BG, CY, CZ, DE, EL, ES, FI, FR, EE, HU, IE, IT, LV, MT, PL, RO, SE, SL și UK) raportează măsuri specifice de protecție a datelor pentru schimbul de informații cu privire la controlul numerarului. Nu sunt disponibile informații referitoare la BE, LU și PT. În realitate, majoritatea statelor membre aplică măsuri generale de protecție a datelor cu caracter personal. În plus, un număr mic de state membre raportează luarea unor măsuri de clasificare a datelor pentru garantarea securității informațiilor. Patru state membre (DK, LT, NL și SK) indică faptul că măsurile generale de protecție a datelor, de garantare a securității și a confidențialității lor se aplică și în cazul datelor privind controlul numerarului.

Se poate concluziona că majoritatea statelor membre asigură un nivel minim general de confidențialitate sau de protecție a datelor cu caracter personal în ceea ce privește informațiile legate de controlul numerarului. Un număr mic de state membre au adoptat măsuri specifice în cazul controlului numerarului pentru a garanta protecția datelor cu caracter personal incluse sau au clasificat informațiile legate de controlul numerarului pentru a asigura securitatea acestora.

3.9. Sancțiuni

Toate statele membre au introdus dispoziții de stabilire a unor sancțiuni în cazul nerespectării obligației de declarare. Pentru majoritatea statelor membre, sancțiunile pot fi considerate proporționale, disuasive și eficiente, cu excepția câtorva state membre unde sancțiunile administrative par a fi prea reduse pentru a avea efect disuasiv. Comisia a solicitat statelor membre respective să remedieze rapid această situație.

18 state membre pot aplica sancțiuni suplimentare în afară de cele strict administrative stipulate la articolul 9 din regulamentul privind controlul numerarului. Sancțiunile respective includ punerea sub sechestru sau reținerea numerarului în cazul suspectării unor activități ilegale, amenzi (mai mari), închisoare sau confiscarea numerarului.

Statele membre nu au obligația de a transmite Comisiei date statistice referitoare la sancțiuni. Totuși, informațiile *ad hoc* disponibile confirmă faptul că majoritatea statelor membre au aplicat sancțiuni.

4. CONCLUZII

Contribuțiile primite de la statele membre demonstrează că recenta implementare a regulamentului privind controlul numerarului este în general satisfăcătoare. Statele membre au instituit autorități competente pentru a garanta faptul că pasagerii își îndeplinesc obligația de declarare, declarațiile privind numerarul sunt prelucrate și se efectuează controale asupra pasagerilor, bagajelor și mijloacelor de transport. De asemenea, acestea au instituit un sistem de sancțiuni și/sau un sistem de reținere a numerarului în cazurile de nerespectare a obligațiilor de declarare. Statele membre au luat măsuri pentru a garanta că informațiile obținute prin sistemul declarațiilor privind numerarul sunt puse la dispoziția unităților naționale de informații financiare.

Acestea fac schimb de informații, dacă este cazul, cu alte state membre, cu Comisia și cu țările terțe, respectând standardele de confidențialitate și de protecție a datelor. Având în vedere diferențele existente între statele membre în ceea ce privește declarațiile privind numerarul colectate și controalele efectuate, este necesară o monitorizare atentă a acestora pentru armonizarea implementării regulamentului privind controlul numerarului. Dacă este necesar, statelor membre li se va solicita să ia măsuri de remediere.

În câteva state membre au fost constatate câteva lacune legate de înregistrarea, prelucrarea și punerea la dispoziție a informațiilor privind controalele, precum și de introducerea sancțiunilor la nivel național. Comisia ia măsurile necesare pentru a garanta că legislația UE cu privire la controlul numerarului este implementată adecvat în toate statele membre.

5. RECOMANDĂRI

Experiența câștigată în urma implementării în practică a regulamentului privind controlul numerarului a condus la concluzia că NU este necesară revizuirea aprofundată a regulamentului menționat.

Totuși, aceasta indică faptul că se pot avea în vedere câteva ajustări ale cadrului de reglementare privind controlul numerarului:

revizuirea articolul 3 din regulamentul privind controlul numerarului pentru remedierea dificultăților de ordin practic cu care se confruntă statele membre la controlul pasagerilor aflați în tranzit;

introducerea unui formular comun la nivelul UE pentru declarațiile privind numerarul, bazat pe formularul de declarație comun utilizat în prezent de majoritatea statelor membre, pentru a permite o mai mare armonizare a datelor colectate, pentru sensibilizarea călătorilor și pentru a face posibilă informatizarea;

introducerea unor cerințe de raportare obligatorie (trimestrială) către Comisie a datelor statistice colectate de statele membre, pentru asigurarea monitorizării eficienței regulamentului privind controlul numerarului. Aceste cerințe de raportare sunt în prezent bazate pe acorduri voluntare;

introducerea unei cerințe obligatorii de sensibilizare a călătorilor cu privire la obligația de declarare a numerarului. În prezent toate acțiunile de comunicare se desfășoară pe bază de voluntariat;

introducerea unei proceduri de comitologie în vederea instituționalizării discuțiilor cu statele membre în ceea ce privește gestionarea regulamentului privind controlul numerarului;

prevederea unui regulament al Comisiei de implementare a elementelor tehnice precum formatul formularului comun de declarație sau conținutul cerințelor de raportare;

Se poate deja atinge un grad mai mare de armonizare prin schimb de bune practici și prin armonizarea procedurilor prin intermediul unor norme fără caracter obligatoriu,

precum orientările sau acordurile tehnice dintre statele membre în cadrul grupului de lucru pentru controlul numerarului.

Pentru a ajunge la armonizarea *completă* a controlului numerarului la intrarea sau la ieșirea din UE este necesară *modificarea* regulamentului privind controlul numerarului.

ANEXA 1:

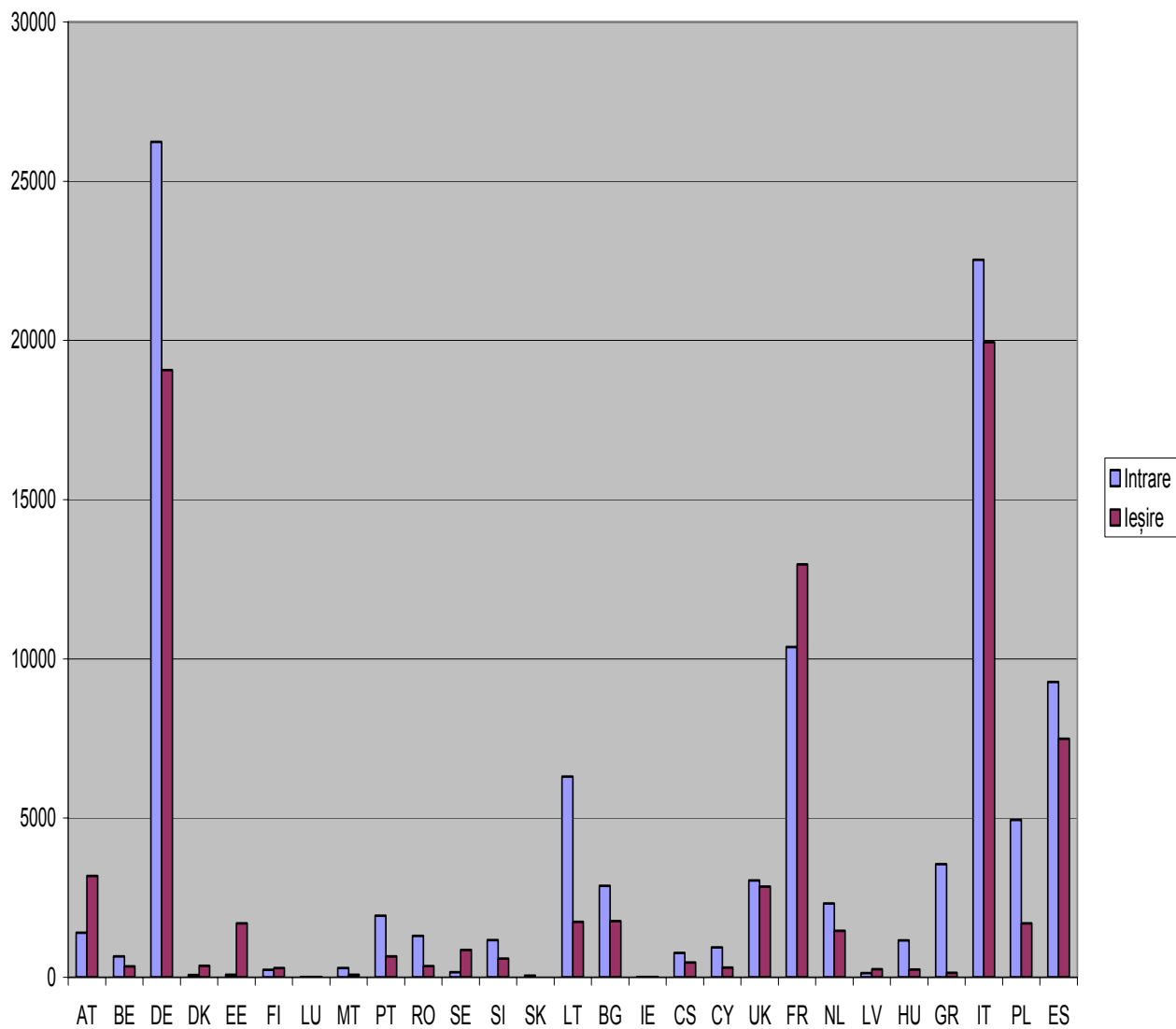
Sinteza datelor statistice referitoare la declarațiile și constatările privind numerarul
- toate statele membre -
T3 2007 – T2 2009

Declarații spontane privind numerarul					Constatări			
Țara	Nr. de declar.	Intrare	leșire	Suma în Euro	Intrare	leșire	Total	Suma în Euro
AT	4589	1404	3185	5.631.564.366	4	12	16	1.394.484
BE	995	653	342	53.470.113	23	13	36	2.751.764
DE	45303	26239	19064	55.775.450.005	3272	1938	5210	996.985.476
DK	435	70	365	16.811.874	3	276	279	7.580.171
EE	1769	79	1690	1.091.682.756	5	3	8	225.823
FI	520	233	287	81.599.560	36	12	48	1.252.599
LU	15	7	8	1.150.540	0	0	0	0
MT	369	291	78	17.116.042	2	0	2	57.140
PT	2588	1932	656	212.936.525	324	179	503	31.511.113
RO	1729	1362	367	160.856.092	0	5	5	26.079
SE	1015	158	857	33.050.252	11	0	11	428.802
SI	1750	1167	583	3.027.662.737	50	10	60	3.604.333
SK	51	50	1	1.663.601	0	0	0	0
LT	8046	6302	1744	214.153.403	0	2	2	16.199
BG	4636	2870	1766	304.051.835	12	41	53	5.377.271
IE	24	9	15	680.755	4	12	16	336.430
CS	1227	762	465	420.463.999	2	0	2	36.655
CY	1240	935	305	47.741.670	14	20	34	870.916
UK	5895	3042	2853	203.555.076	341	926	1267	31.848.240
FR	23339	10373	12966	1.936.488.129	1572	984	2556	221.041.774
NL	3776	2321	1455	161.789.026	264	453	717	23.039.467
LV	369	123	246	84.639.062	4	0	4	942.263
HU	1380	1145	235	78.083.925	11	10	21	490.359
EL	3695	3550	145	123.303.936	2	8	10	1.243.525
IT	40194	22531	17663	8.745.018.735	796	801	1597	258.241.296
PL	6636	4943	1693	242.940.502	40	35	75	5.209.018
ES	16766	9273	7493	1.253.528.580	33	454	487	37.828.899
TOTAL	178.351	101.824	76.527	79.921.453.095	6.825	6.194	13.019	1.632.340.096

IT, PL și GR nu au furnizat date referitoare la controalele numerarului pentru T3 și T4 2007.
BE nu a furnizat date pentru T3 2007

ANEXA 2:

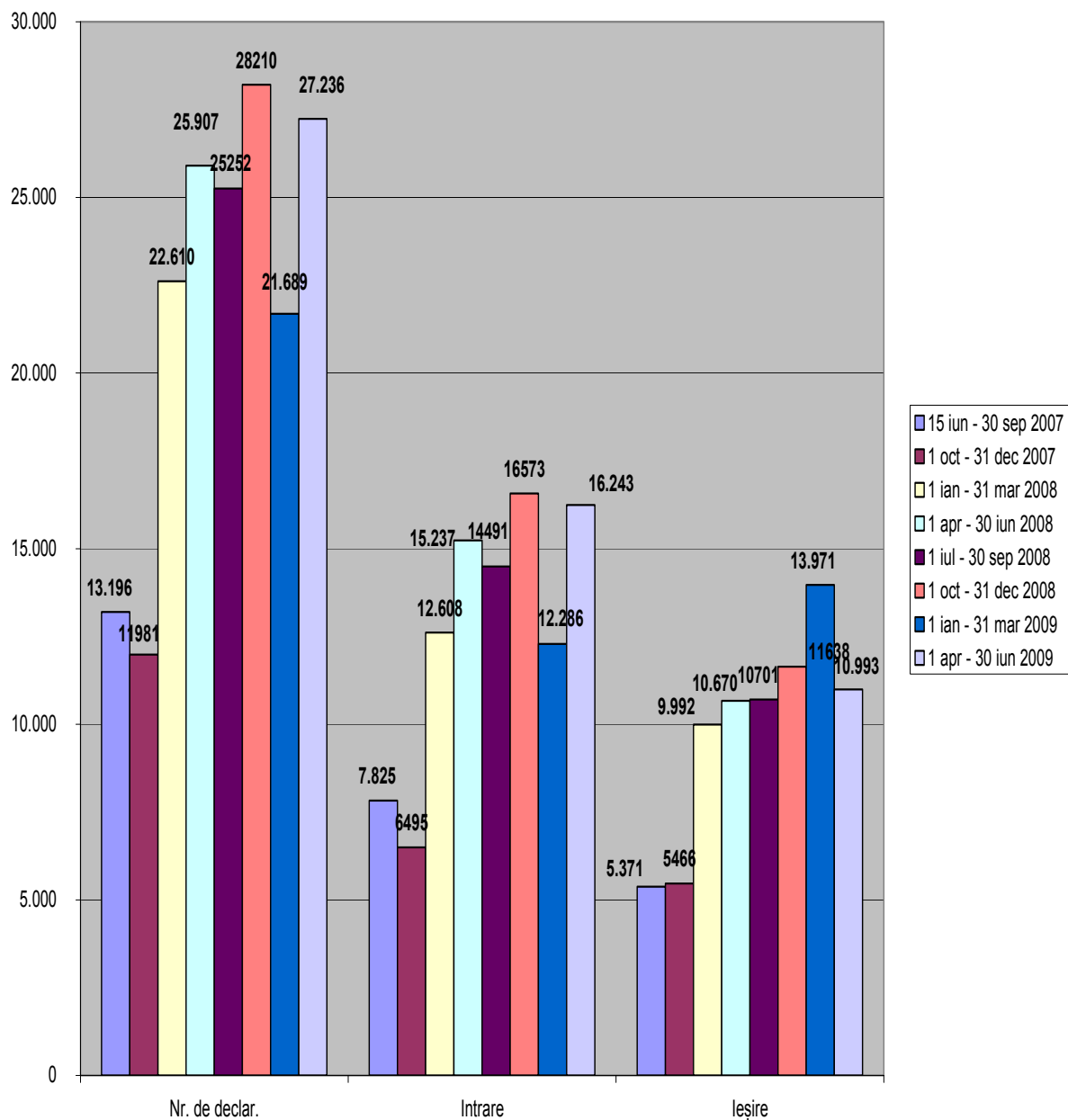
Numărul de declarații privind numerarul
- toate statele membre -
T3 2007 – T2 2009

IT, PL și GR nu au furnizat date referitoare la controalele numerarului pentru T3 și T4 2007.
BE nu a furnizat date pentru T3 2007.

ANEXA 3:

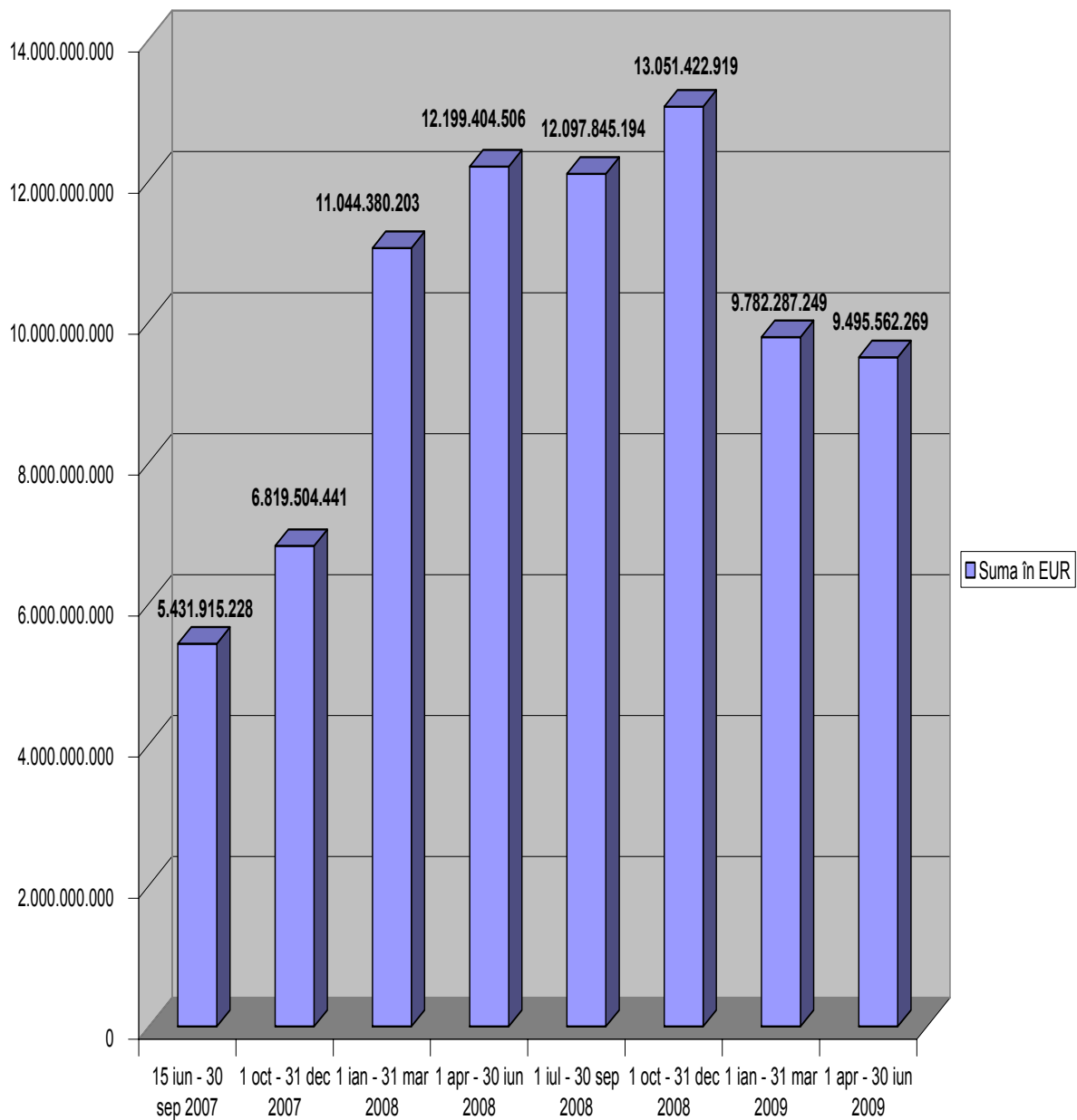
Evoluția numărului de declarații privind numerarul
– total –
T3 2007 – T2 2009

IT, PL și GR nu au furnizat date referitoare la controalele numerarului pentru T3 și T4 2007.
BE nu a furnizat date pentru T3 2007.

ANEXA 4:

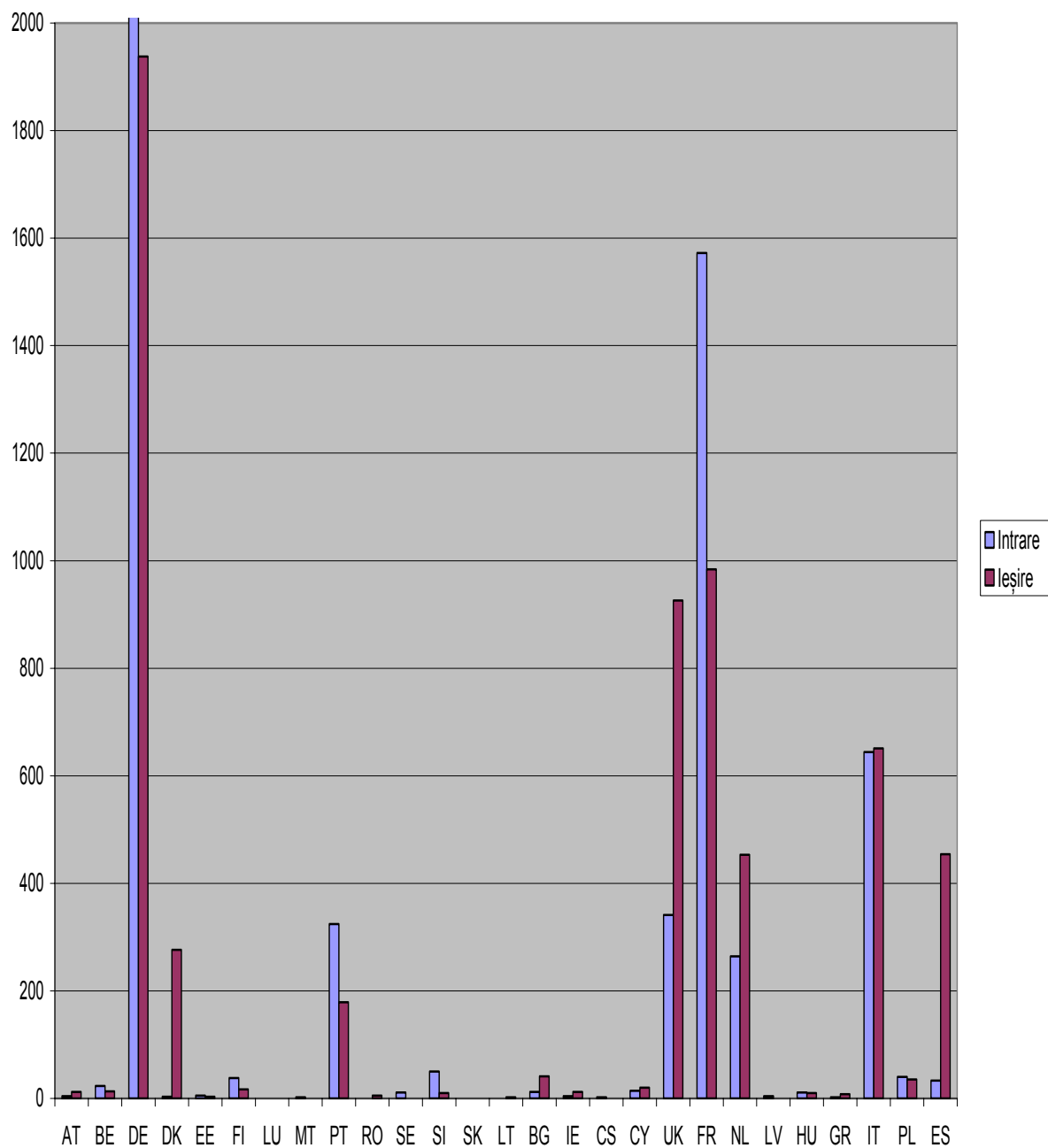
Evoluția declarațiilor privind numerarul în echivalent EUR
– total –
T3 2007 – T2 2009

IT, PL și GR nu au furnizat date referitoare la controalele numerarului pentru T3 și T4 2007.
BE nu a furnizat date pentru T3 2007.

ANEXA 5:

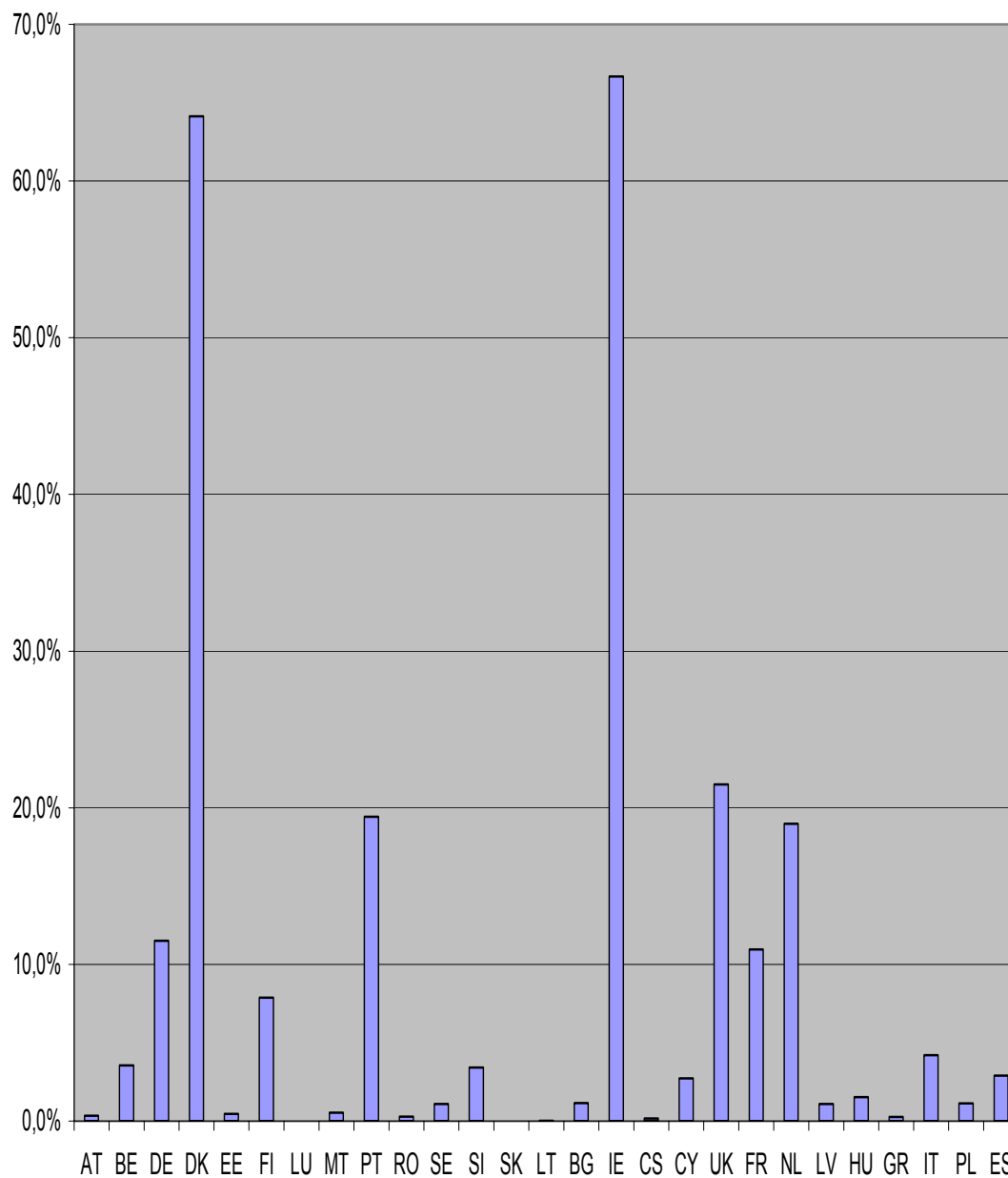
Numărul de constatări privind numerarul
- toate statele membre -
T3 2007 – T2 2009

IT, PL și GR nu au furnizat date referitoare la controalele numerarului pentru T3 și T4 2007.
BE nu a furnizat date pentru T3 2007.

ANEXA 6:

Proporția numărului de constatări privind numerarul în numărul total de declarații
- toate statele membre -
T3 2007 – T2 2009

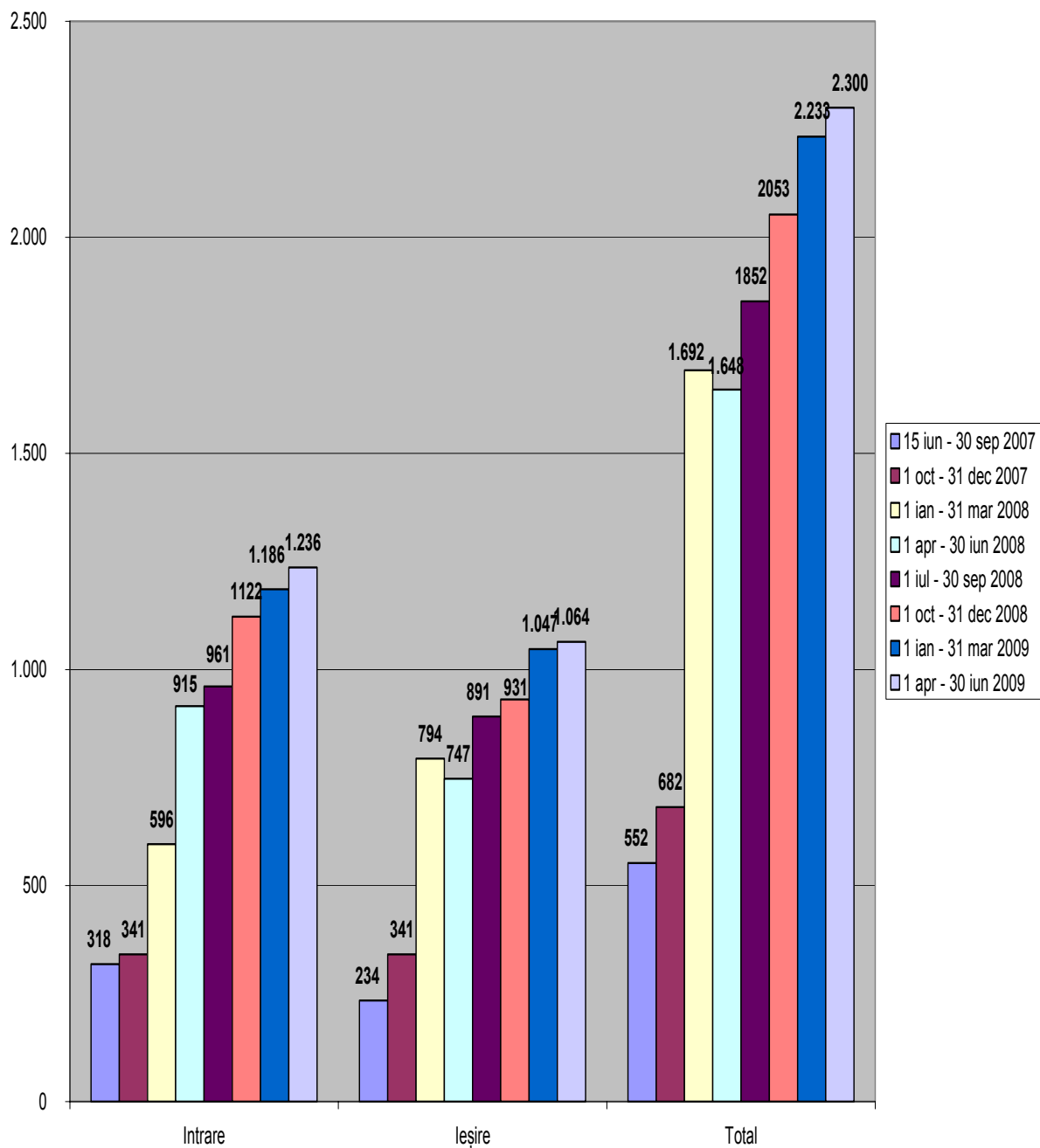

IT, PL și GR nu au furnizat date referitoare la controalele numerarului pentru T3 și T4 2007.
BE nu a furnizat date pentru T3 2007.

ANEXA 7:

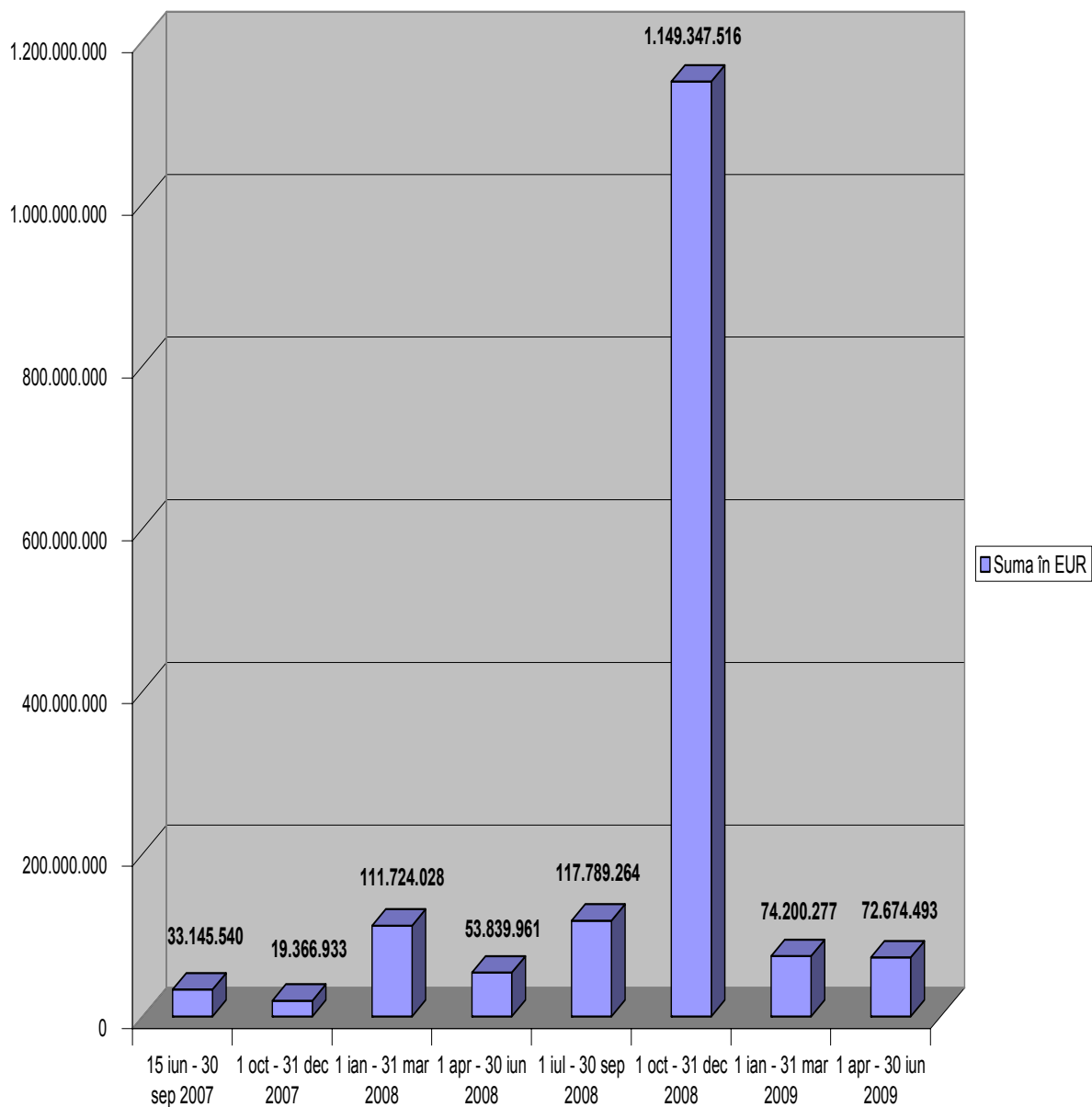
Evoluția numărului de constatări privind numerarul
– total –
T3 2007 – T2 2009

IT, PL și GR nu au furnizat date referitoare la controalele numerarului pentru T3 și T4 2007.
BE nu a furnizat date pentru T3 2007.

ANEXA 8:

Evoluția constatărilor privind numerarul în echivalent EUR
– total –
T3 2007 – T2 2009

IT, PL și GR nu au furnizat date referitoare la controalele numerarului pentru T3 și T4 2007.
BE nu a furnizat date pentru T3 2007.